

Aile Hekimliği Sisteminde Evde Bakım

Ülkü BULUT BATUR¹

GİRİŞ

Aile hekimliğinin bütüncül yaklaşımı ve birinci basamak sağlık hizmet sunumunun önemli bir parçası da evde bakım hizmetleridir. Türkiye’de Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen koşulları sağlayan çeşitli özel sağlık kurumları ve yerel yönetimler bünyesinde evde bakım hizmetleri sürdürülebilmekle birlikte Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği’nde aile hekimi görev ve sorumlulukları arasında yer almaktadır.(1) *‘Evde takibi zorunlu olan engelli, yaşlı, yatalak ve benzeri durumdaki kendisine kayıtlı kişilere evde veya gezici/yerinde sağlık hizmetlerinin yürütülmesi sırasında kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetlerini vermek’*, şeklinde belirtilmiştir.

Evde Bakım Hizmetleri sunumuna ait yönetmelik 2005 yılında yayınlanmış ve bu yönetmelik ile Sağlık Bakanlığı *‘Evde Bakım Hizmeti’* *‘hekimlerin önerileri doğrultusunda hasta kişilere, aileleri ile yaşadıkları ortamda, sağlık ekibi tarafından rehabilitasyon, fizyoterapi, psikolojik tedavi de dahil tıbbi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde sağlık ve bakım ile takip hizmetlerinin sunulması’* şeklinde tanımlanmıştır. (2)

Yönetmeliğe göre Evde Bakım için teşkilatlanma(2):

- Bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren eğitim ve araştırma hastaneleri bünyesinde kurulan evde sağlık hizmeti birimleri ile toplum sağlığı merkezi, aile sağlığı merkezi ve aile hekimleri vasıtası ile sunulur.
- Evde sağlık hizmeti sunan tüm birimler, haberleşme amacıyla koordinasyon merkeziyle bağlantılıdır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD., ulkubulut111@gmail.com

SONUÇ

Hastaların ilk temas noktası olarak aile hekimi bizzat evde bakım konusunda sorumluluk aldığı ve hizmet verdiği gibi; evde bakım hizmetlerinin Sağlık Bakanlığı veya yetkilendirilmiş özel kurumlarca sağlanabilen hizmetleri konusunda hasta ve yakını bilgilendirme ve doğru yönlendirme ile ailenin bakım yükünü azaltma konusunda rehberlik edebilmektedir.

KAYNAKLAR:

1. Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü. Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği. Ankara, 25.01.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28539
2. Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü. Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik. Ankara, 10.03.2005; Resmi Gazete: Sayı 25751
3. Clinical Practice Guidelines for Quality Palliative Care, 4th Ed, 2018. www.nationalcoalitionhpc.org/ncp (erişim:21.07.2021)
4. Gomes B, Calanzani N, Curiale V, McCrone P, Higginson IJ. Effectiveness and cost-effectiveness of home palliative care services for adults with advanced illness and their caregivers. *Cochrane Database Syst Rev.* 2013 Jun 6;(6):CD007760. doi:10.1002/14651858.CD007760.pub2. PMID: 23744578; PMCID: PMC4473359.
5. Lukas L, Foltz C, Paxton H. Hospital outcomes for a home-based palliative medicine consulting service. *J Palliat Med* 2013; 16:179.
6. Lynn J. Living long in fragile health: the new demographics shape end of life care. In: *Improving End of Life Care: Why Has It Been So Difficult?* Hastings Center Report Special Report, Jennings B, Kaebnick GE, Murray TH (Eds), The Hastings Center, New York 2005. p.S14.
7. Groh G, Vyhnaek B, Feddersen B, et al. Effectiveness of a specialized outpatient palliative care service as experienced by patients and caregivers. *J Palliat Med* 2013;16: 848.
8. Karahan S, Guven S.(2002). Yaşlılıkta Evde Bakım. *Turkish Journal of Geriatrics*,5(4):155-159.
9. Aydın D.(2005). Evde Bakım Hizmetleri.Sağlıklı Nesiller Derneği Sağlık ve Eğitim Yayınları 1 Ankara.
10. Doventaş A.(2006). Evde bakım: Nasıl uygulayalım? 5.Ulusal Geriatri Kongresi Kongre Kitabı, Antalya: 6-10 Eylül, s. 83-86.